

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS

Nakład: 10 000 egz.

Nr 5/50, maj 2015

INWESTYCJE

**Piętnastka wróciła,
prace nie zwalniają**

>>> str. 6 i 7

PRZYSTANEK HISTORIA

**Na pielgrzymim
szlaku**

>>> str. 8-9

ROZMAITOŚCI

**Nocy szkoda
na spanie!**

>>> str. 11

**Trzy kroki
w nowoczesność**

>>> str. 4-5

Jedźmy razem

Zakończyła się kolejna edycja Targów Expo SilesiaKOMUNIKACJA 2015, które są dla nas okazją do zaprezentowania branżowych dokonań i perspektyw, ale także dyskusji o problemach i sposobach ich rozwiązania. W ramach konferencji, poświęconej tematyce związanej z niskoemisyjnym transportem publicznym, miałem okazję przedstawić teraźniejszość i plany na przyszłość Tramwajów Śląskich S.A.

Za kilka miesięcy zakończymy, realizowany z wykorzystaniem środków z budżetu Unii Europejskiej, projekt "Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą". Mam nadzieję, że niedługo potem ruszy kolejne znaczące przedsięwzięcie inwestycyjne przy współudziale unijnych finansów - „Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego”. Wśród celów tego projektu znajduje się nie tylko dalsza modernizacja istniejących torowisk i wymiana taboru tramwajowego, ale także budowa zupełnie nowych linii tramwajowych w Katowicach, Sosnowcu i Bytomiu o łącznej długości około 30 km. Sukcesywna rozbudowa sieci komunikacji tramwajowej to także nasze plany na przyszłość w perspektywie kolejnych kilkunastu lat. Wizja ta jest spójna z polityką Unii Europejskiej, która w komunikacji tramwajowej dostrzega olbrzymi potencjał ekologicznego środka transportu zbiorowego, jakim jest tramwaj. Zapraszam do lektury tego wydania naszego pisma, zawierającego obszerną relację z przebiegu Targów ExpoSilesiaKOMUNIKACJA 2015 i udziału Tramwajów Śląskich w tym ważnym wydarzeniu.

Z okazji Dnia Matki i zbliżającego się Dnia Dziecka, najmłodszym Czytelnikom życzę, by jak najdłużej zachowali w sercach radość i dumę, by każdy dzień macierzyństwa przynosił radość, spełnienie i dumę. Na ostatniej stronie „Silesia Tram News” jak zwykle drukujemy logotyp dla dzieci i krzyżówkę dla dorosłych. Wśród autorów prawidłowych rozwiązań rozlosujemy sympatyczny tramwajowy upominek i bilet miesięczny. Powodzenia!

Tadeusz Freisler
Prezes Zarządu Tramwaje Śląskie S.A.

Bracka gotowa, kolejne remonty w Sosnowcu

Dobiega końca modernizacja przejazdu tramwajowego przez ul. Bracką oraz remont torowiska na ul. Gliwickiej w Katowicach. Od 1 czerwca na tym szlaku znów pojawią się tramwaje, a do normy wróci też ruch samochodowy. W tym samym czasie rozpocznie się kolejny etap remontu w Sosnowcu - tym razem na skrzyżowaniu ul. 3 Maja i Piłsudskiego oraz na ul. Sienkiewicza.

Bracka i Gliwicka gotowe na powrót tramwajów

Modernizacja przejazdu tramwajowego na ul. Brackiej rozpoczęła się 1 maja i zgodnie z planem miała trwać miesiąc. Prace przebiegały zgodnie z założeniami i przejazd torów jest już na ukończeniu. W trakcie zawieszenia ruchu tramwajów zmodernizowane zostało również torowisko na łukach przy przystanku Katowice Załęże Dwór oraz wybudowane zostały brakujące fragmenty torowiska na ul. Gliwickiej - w miejscu tymczasowej mijanki i na połączeniu z ul. Armii Krajowej. Do wykonania zostały już tylko prace wykończeniowe, w tym ostateczne podbicie nowego torowiska, by od poniedziałku 1 czerwca wznowiony został ruch tramwajów. Od tego dnia:

- tramwaje linii nr 7 będą kursować na trasie: Katowice Zawodzie pętla – Bytom Jagiellońska,
- tramwaje linii nr 20 będą kursować na trasie: Katowice Szopienice pętla – Chorzów Ratusz,
- tramwaje linii nr 43 będą kursować na trasie: Katowice Koszutka Słoneczna pętla – Chorzów Batory zajezdnia,
- zmieni się rozkład jazdy linii nr 13, 16, 23 i 33,
- zawieszono zostaną tymczasowe linie nr 34, 35, 37 oraz autobusowa zastępcza linia nr T-20.

Również w poniedziałek 1 czerwca przywrócona zostanie stała organizacja ruchu na skrzyżowaniu ulic: Bracka, Bocheńskiego, Gliwicka, DTŚ.

Kolejne remonty w centrum Sosnowca

Poniedziałek 1 czerwca przyniesie kolejne zmiany w organizacji ruchu tramwajów w Sosnowcu. Tego dnia rozpocznie się realizacja dwóch zadań z Projektu pn. "Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Etap II" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko - modernizacja torowiska w ul. Sienkiewicza i Piłsudskiego od ronda im. Gierka do skrzyżowania z ul. 3 Maja oraz przebudowa samego skrzyżowania. W związku z tym od poniedziałku 1 czerwca:

- tramwaje linii nr 24 będą kursować na trasie: Sosnowiec Konstantynów Okrzei – Sosnowiec Ostrogórska,
- linia nr 26 zostanie zawieszona, a jej zadania na odcinku od Mysłowic do Sosnowca Dańdówki przejmie linia nr 27,
- tramwaje linii nr 27 będą kursować na trasie: Sosnowiec Kazimierz Górniczy pętla – Mysłowice Dworzec PKP,
- uruchomiona zostanie linia autobusowej komunikacji zastępczej T-27, kursująca na trasie: Sosnowiec Dańdówka Skrzyżowanie - Sosnowiec Urząd Miasta z przejazdem ulicami: Andersa, 1 Maja, Sienkiewicza, Piłsudskiego, 3 Maja, Mościckiego,
- autobusowa linia zastępcza nr T-26 zostanie zawieszona.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny:
Waldemar Kosior

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Kurs na nowoczesny transport publiczny

SilesiaKOMUNIKACJA

Ponad 50 wystawców wzięło udział w tegorocznej edycji Targów Transportu Publicznego SilesiaKOMUNIKACJA zorganizowanych 22 i 23 kwietnia w Expo Silesia w Sosnowcu.

Impreza jest od lat mocno wspierana przez instytucje branżowe, w tym Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, regionalnych przewoźników miejskich, przewoźników międzymiastowych. Aktywnie wspierają ją także Tramwaje Śląskie S.A.. Wydarzenie cieszy się poparciem prezydentów i burmistrzów miast, wójtów gmin oraz starostów powiatów naszego regionu.

Wśród wystawców znalazły się m.in. firmy Autosan, MAN, Scania, Siemens, Tramwaje Śląskie, KZK GOP. Sporym zainteresowaniem cieszyły się seminaria w tym m.in. „Prawno – podatkowe aspekty branży TSL”, poprowadzone przez ekspertów firmy doradczej ECDDP, czy panel KZK GOP i Expo Silesia „Niskoemisyjny transport publiczny”. Uwagę słuchaczy wzbudziły m.in. plany rozwojowe tramwajów w naszej aglomeracji, które przedstawił Tadeusz Freisler, Prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. - Stawiamy na tramwaj, bo jest bezpiecznym i przyjaznym środkiem transportu w mieście, przy stosunkowo dużej pojemności i umiarkowanych kosztach. Jest on też ważnym elementem architektury miejskiej – mówił Tadeusz Freisler.

Fot. Wojciech Zawadzki

Codziennie odbywały się również spotkania z przedsiębiorcami z branży środków transportu i komunikacji miejskiej z Serbii zainteresowanymi nawiązaniem bezpośrednich kontaktów biznesowych z producentami, przedsiębiorcami i handlowcami z Polski.

Sosnowieckie targi to również imprezy towarzyszące. W tym roku swoją wystawę zaprezentowało m.in. Stowarzyszenie Hobbystów Kolejowych. Goście mogli z bliska przyjrzeć się wielu pamiątkom związanym z koleją, w tym modelom lokomotyw, parowozów, autobusów, tramwajów czy biletom kolejowym od 1935 roku. Był również projekt „autobus czerwony”, który skupił się na historii transportu pasażerskiego i ciężarowego. Towarzyszyła mu wystawa zabytkowych autobusów i samochodów ciężarowych. Dodatkową atrakcją dla wszystkich chętnych była wieczorna wycieczka zabytkowym „ogórkiem”.

wojz

Więcej o planowanym rozwoju sieci tramwajowej na terenie aglomeracji górnośląskiej piszemy na stronach 4 i 5.

Wieloletni pracownicy odznaczeni

W środę 29 kwietnia w foyer Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych pracownikom Tramwajów Śląskich S.A. Odznaczeniami państwowymi za długoletnią służbę wyróżnionych zostało siedmioro pracowników.

Złote medale za długoletnią służbę przyznawane są przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej pracownikom z ponad 30-letnim stażem. W tym roku, na wniosek Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Prezydent Bronisław Komorowski przyznał 7 złotych medali, które odznaczeni odebrali z rąk Wicewojewody Śląskiego Piotra Spiry. Złote medale odebrali: Bożena Synowiec – specjalista koordynator ds. administracyjnych w Rejonie nr 2 w Katowicach, kierownik zajezdni Rejonu nr 2 Jerzy Ziębiec, Emil Ozimek - ślusarz taboru szynowego w Rejonie nr 1 w Będzinie, kierowca w Zakładzie Torów i Sieci Andrzej Pyka, Marian Duda - starszy mistrz ds. technicznych w Rejonie nr 4 w Gliwicach, Jerzy Pietrek - ślusarz-spawacz w Zakładzie Usługowo Remontowym w Chorzowie oraz kontroler ruchu Jan Prokop. Zarząd Spółki w trakcie uroczystości reprezentował prezes Tadeusz Freisler, który dziękował odznaczonym: - Za wszystkie lata Waszej pracy na rzecz firmy, za zaangażowanie w jej sprawne funkcjonowanie i rozwój. Dziękuję za to w imieniu Zarządu i wszystkich pracowników Spółki.

Trzy kroki w nowoczesność

Podczas odbywającej się w ramach Targów Expo Silesia KOMUNIKACJA 2015 konferencji pt: "Niskoemisyjny transport publiczny" Prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler przedstawił prezentację pt: "Plany rozwoju sieci tramwajowej na terenie Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej". O inwestycyjnej ofensywie Tramwajów Śląskich można mówić przez pryzmat trzech kroków.

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler w trakcie prezentacji.

Krok pierwszy już prawie wykonany

W 2008 roku udało się zakończyć prace nad przygotowaniem projektu inwestycyjnego, co otworzyło Spółce drogę do realizacji największego w historii procesu modernizacji infrastruktury tramwajowej i zakupu nowych wagonów. Rozpoczęły się długotrwałe prace projektowe oraz te związane z uzyskaniem niezbędnych dokumentacji i pozwoleń. Dopiero w 2012 roku dopięty został montaż środków finansowych na wkład własny inwestycji. Rok 2012 przyniósł również pierwszą pulę przetargów - zarówno na modernizację starych wagonów i zakup nowych tramwajów, jak i na realizację prac modernizacyjnych w infrastrukturze torowej w sześciu miastach Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej: Bytomiu, Chorzowie, Katowicach, Rudzie Śląskiej, Sosnowcu i Zabrze. Projekt pn. "Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą" obejmuje również część dotyczącą linii trolejbusowych w Tychach, a realizowany jest przez Miasto Tychy i Tyskie Linie Trolejbusowe Sp. z o.o. Wszystkie prace realizowane przy dofinansowaniu środkami Unii Europejskiej z perspektywy na lata 2007-2013 muszą się zakończyć i zostać rozliczone do końca 2015 roku. To oznacza, że wszystkie realizowane zadania muszą zostać zakończone najpóźniej w trzecim kwartale roku, stąd bardzo duże natężenie prac w jednym czasie. Efekt tych niespełna trzech lat intensywnej pracy będzie jednak olbrzymi. Po zakończeniu Projektu gruntownie zmodernizowane lub nowo wybudowane będą torowiska o łącznej długości 63 kilometrów. Pasażerów wozić będą 42 nowe oraz 75 zmodernizowanych tramwajów. Całość prac (nie wliczając trolejbusowej części etapu I) pochłonie ponad 473 mln zł netto, z czego

Tramwaj Pesa Twist 2012N na zmodernizowanym torowisku w ul. 3 Maja w Katowicach.

dofinansowanie unijne ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko stanowi 64,25%. - Zakres i tempo realizacji zadań w ramach Projektu jest niezwykle. Nikt w Polsce nie zrobił tak dużo, w tak krótkim czasie. Staramy się nadgonić stracone lata i już przygotowujemy się do postawienia drugiego, równie dużego kroku - zaznacza Prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler.

Krok drugi - modernizacja i rozwój

Ten drugi krok to następny projekt inwestycyjny, dofinansowany przez Unię Europejską. "Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko - Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego" ma być realizowany w 10 miastach

Aglomeracji: Będzinie, Bytomiu, Chorzowie, Dąbrowie Górniczej, Katowicach, Mysłowicach, Rudzie Śląskiej, Sosnowcu, Świętochłowicach i Zabrze. Ma on zostać dofinansowany przez Unię Europejską na poziomie nie mniejszym niż 63% środków kwalifikowanych.

Projekt, który tramwajowa spółka złożyła do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju nie jest jeszcze dokumentem ostatecznym. Aktualnie trwają konsultacje z władzami miast, w których mają być prowadzone inwestycje. Mogą one jeszcze wpłynąć na zakres Projektu. Nowy Projekt ma objąć modernizację ok. 80 km torów oraz zakup 30 nowych tramwajów, a także nowych pojazdów technicznych. W sposób zasadniczy różni się jednak od bieżącego Projektu. Jest w nim bowiem część rozwojowa obejmująca budowę 4 nowych linii tramwajowych o łącznej długości blisko 30 km.

Bardzo ważną inwestycją, dającą nowe możliwości komunikacji jest przedłużenie linii tramwajowej w Sosnowcu od pętli w Zagórze, wokół osiedla Pekin do placu Papińskiego i dalej wzdłuż ul. 11 Listopada do ronda Żołnierzy Wyklętych, gdzie połączy się z linią w kierunku Kazimierza Górniczego. Nie mniej ważna jest inwestycja w Katowicach - budowa nowej linii od pętli w Brynowie przez Ochojec do planowanej pętli Kostuchna przy połączeniu ul. Bażantów i Armii Krajowej. Drugi nowy odcinek torowisk w Katowicach ma powstać wzdłuż ul. Grundmanna. Połączy on dwie główne magistralne linie wchód-zachód biegnące wzdłuż ul. Gliwickiej i Chorzowskiej. Nowe tory dadzą możliwość stworzenia śródmiejskiej linii tramwajowej. Będą też zaczątkiem linii, która w przyszłości może zostać poprowadzona wzdłuż ul. Goeppert-Mayer do planowanego centrum przesiadkowego przy ul. Sądowej. Ostatnim za-

Odbudowana linia tramwajowa wzdłuż ul. Łagiewnickiej w Bytomiu.

Przebudowane torowisko na ul. 3 Maja w Sosnowcu.

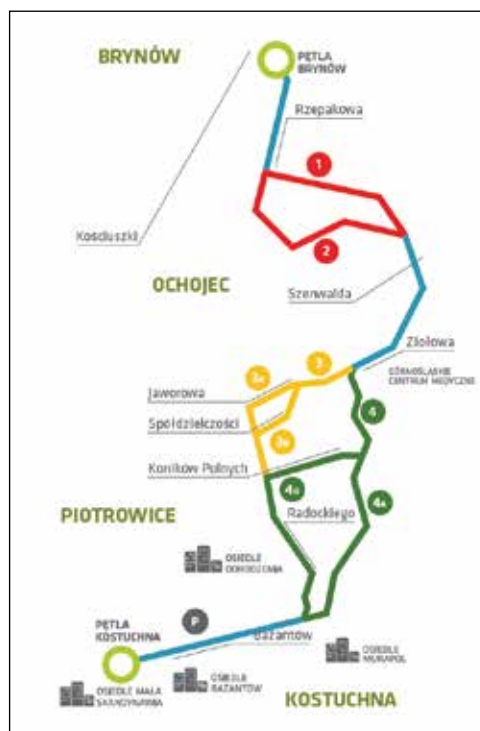
Powstające centrum przesiadkowe na chorzowskim Rynku.

daniem rozwojowym ma być skomunikowanie dużego osiedla mieszkaniowego w Bytomiu Michowicach. Dzięki budowie nowej linii możliwość skorzystania z komunikacji tramwajowej zyskałoby kilkadziesiąt tysięcy ludzi.

Krok trzeci - plany na przyszłość

Od kilku lat w Tramwajach Śląskich funkcjonuje komórka organizacyjna odpowiedzialna za przygotowanie strategii rozwoju firmy. Jednym z jej zadań jest obecnie określenie możliwości i opracowanie kierunków rozbudowy sieci tramwajowej w miastach Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej. - W naszej dziedzinie niezwykle ważne jest myślenie przyszłościowe. Aby rozbudować sieć tramwajową konieczne jest stworzenie strategii wybiegającej 10, 15, 20 lat w przód - wyjaśnia prezes Tadeusz Freisler. Opracowanie zlecone zostało specjalistom z zakresu logistyki i transportu miejskiego dr. Jakubowi Halorowi i dr. Adamowi Moleckiemu. Pod koniec 2014 roku przedstawili oni Zarządowi Tramwajów Śląskich S.A. "Studium rozwojowe komunikacji tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej".

Strategiczne kierunki rozwoju podzielone zostały na trzy obszary. Pierwszym z nich jest budowa nowych tras tramwajowych obsługujących obszary zwartej zabudowy, obecnie pozbawione efektywnego transportu zbiorowego. Wśród pro-

Tramwaj na południe Katowic – warianty trasy.

ponowanych kierunków rozwoju jest 5 zadań: budowa linii łączącej osiedle Zagórze w Sosnowcu z Dąbrową Górniczą, nowe połączenie Ka-

towic z Sosnowcem przez Bogucice i Milowice, skomunikowanie Chorzowa Batorego od strony Katowic przez osiedle Witosa, a od strony Rudy Śląskiej Wirku przez Bykowinę. Ciekawym kierunkiem jest też odbudowa połączenia Chorzowa z Siemianowicami Śląskimi, ale nie dawnym śladem linii nr 12, lecz inną trasą do osiedla Młodych i dalej przez Czeladź do Będzina. Ostatnim aspektem jest odbudowa połączeń tramwajowych w Gliwicach, uwzględniająca zmiany, jakie zachodzą w tym mieście.

Drugim obszarem rozwoju jest punktowa przebudowa węzłów sieci tramwajowej o kluczowym znaczeniu dla konkurencyjności systemu transportu zbiorowego. Wśród najważniejszych tego typu inwestycji jest rozbudowa układu torowego w centrum Zabrze, która umożliwi elastyczny wybór kierunku jazdy, zwiększenie częstotliwości ruchu i poszerzenie zasięgu komunikacji tramwajowej. Ważną inwestycją byłaby także modyfikacja układu torowego na pętli w Rudzie Śląskiej Chebziu, zakładająca jak największą integrację sieci tramwajowej z kolejową.

Ostatni obszar rozwoju to budowa nowych, krótkich odgałęzień lub przedłużeń istniejących tras dla zwiększania ich efektywności. Ekspert wskazał 6 miejsc, w których dobudowa niewielkich fragmentów linii tramwajowej pozwoli na dotarcie do znacznych grup potencjalnych pasażerów lub znacząco poprawi komunikację. Wśród propozycji znalazły się 4 odcinki linii do dużych osiedli mieszkaniowych: z centrum Zabrze do osiedla Kopernika, z Rudy Śląskiej Wirku do osiedla Górnośląskiego oraz w Sosnowcu przedłużenie linii nr 27 do osiedla Wagowa i linii nr 24 do centralnej części osiedla Środula. Inny charakter miałyby odcinki w Katowicach - wspomniane już przedłużenie linii od ul. Gliwickiej do węzła przesiadkowego przy ul. Sądowej oraz budowa linii od ul. Chorzowskiej w stronę Wełnowca i powstającej dzielnicy biurowej z funkcjami mieszkaniowymi i rekreacyjnymi. - Takie kierunki rozwoju komunikacji tramwajowej wydają się dziś nie tylko pożądane, ale też realne do wykonania. Mam nadzieję, że po 2020 roku nadal będzie sprzyjający klimat do prowadzenia tych inwestycji, dzięki czemu oferta Tramwajów Śląskich będzie w jeszcze większym stopniu spełniać oczekiwania pasażerów - mówi prezes Tadeusz Freisler.

Zgodnie z polityką Unii Europejskiej, komunikacja tramwajowa powinna stanowić podstawowy element ekologicznej komunikacji publicznej. Należy jednak pamiętać, że sprawność i efektywność komunikacji zbiorowej to nie tylko zmodernizowana infrastruktura czy tabor, ale przede wszystkim spójność całego systemu. To połączenie wielu elementów, m.in. systemów sterowania ruchem dających możliwość korzystania z priorytetu pojazdom komunikacji publicznej, to usytuowanie i dostępność przystanków, to czytelny system informacji pasażerskiej zarówno zewnętrznej, jak wewnętrznej, to wspólny system taryfowy, to także skoordynowane rozkłady jazdy i wiele innych elementów. - Tylko skorelowanie tych czynników może dać pozytywne rezultaty oczekiwane przez pasażerów, ale też organizatora komunikacji i decydentów - kończy prezes Tadeusz Freisler.

Andrzej Zowada

Piętnastka wróciła, prace nie zwalniają

Sosnowiec, skrzyżowanie ul. Piłsudskiego i Sobieskiego.

18 maja na swoją stałą trasę wróciły tramwaje linii nr 15. Zakończyły się bowiem prace torowe w centrum katowickich Szopienic i na skrzyżowaniu ul. Sobieskiego i Piłsudskiego w Sosnowcu. Przed nami jednak kolejne zmiany i dalsze intensywne prace.

Na powrót piętnastki czekali mieszkańcy Katowic i Sosnowca, dla których linia jest ważnym środkiem transportu między dwoma największymi miastami Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej. Choć część drogową inwestycji w katowickich Szopienicach jeszcze trwa, to torowisko było gotowe w połowie maja. Dzięki temu najpierw na trasę wróciła linia nr 14 między Katowicami a Mysłowicami, a tydzień później linia nr 15, która znów kursuje od pl. Wolności w Katowicach do pętli w sosnowieckim Zagórze.

W maju zmieniły się także trasy linii nr 5 i 9, co związane jest z rozpoczęciem prac modernizacyjnych torowiska w ul. Wolności w Chorzowie. Plac budowy przekazany został wykonawcy 11 maja i od tego dnia rozpoczęły się roboty. Inwestycja tramwajowa realizowana jest równolegle z miejską, której zasadniczą częścią jest modernizacja kanalizacji oraz przebudowa chodników, miejsc parkingowych i jezdní. Tempo prac tramwajowych w dużej mierze uzależnione jest od postępu robót kanalizacyjnych.

Ku końcowi zwracają się za to prace na przejeździe tramwajowym przez ul. Bracką w Katowicach. Roboty przebiegają sprawnie i zgodnie z planem,

co znaczy, że 1 czerwca wróci tu ruch samochodów i tramwajów. Tramwaje będą już jeździć po dwóch nowych torach także wzdłuż ul. Gliwickiej do granic z miastem Chorzów, gdyż kończy się także i to zadanie inwestycyjne. Od czerwca w Świętochłowicach rozpoczniemy kolejny etap prac budowlanych realizowanych w ramach zadania pn. "Modernizacja torowiska tramwajowego linii nr 7 na odcinku od Piaśnik do Bytomia Łagiewnik". W związku z tym na początku miesiąca wstrzymany zostanie ruch linii nr 11 a na kolejnym etapie robót zamknięte zostanie skrzyżowanie ulic: Bytomskiej, Chorzowskiej i 3 Maja. Zapewniona zostanie autobusowa komunikacja zastępcza oraz zorganizowane objazdy. Utrudnienia związane z pracami budowlanymi potrwać około miesiąca. W wyniku realizacji zadania wybudowane zostanie torowisko w najnowszej technologii z zastosowaniem płyt prefabrykowanych i elastycznym mocowaniem szyn.

Andrzej Bywalec

**Dyrektor ds. inwestycji Tramwajów Śląskich
Pełnomocnik Zarządu ds. realizacji Projektu**

Bytom, ul. Katowicka.

Chorzów, ul. Wolności.

Katowice, przejazd przez ul. Bracką i przystanek Załęże Dwór.

Katowice, ul. Gliwicka.

Katowice, ul. Obrońców Westerplatte.

Świętochłowice, ul. Bytomska.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

Bytom:

- Trwają roboty w ul. Katowickiej do skrzyżowania z ul. Piastów Bytomskich. Realizowane są prace ziemne oraz przebudowa kanalizacji deszczowej i sanitarnej.

Chorzów:

- Na budowie centrum przesiadkowego w Rynku trwa układanie płyt prefabrykowanych na torach nr 1, 2, 3 i 5 oraz wylewanie płyty podrozdowej w rejonie skrzyżowania z ul. Kościuszki.

Katowice:

- Przebudowane zostało całe torowisko wzdłuż ul. Gliwickiej od skrzyżowania z ul. Gałeczki do ul. Wiśniowej. Kończą się również prace na granicy z Chorzowem, przy połączeniu z ul. Armii Krajowej.
- Wykonawca zakończył prace na ul. Obrońców Westerplatte i ul. Wiosny Ludów w Szopienicach. Od 11 maja przywrócona została regularna komunikacja tramwajowa.
- Od 1 maja trwają prace związane z przebudową przejazdu drogowo – tramwajowego w ul. Brackiej. Torowisko wykonane zostało z prefabryko-

wanych płyt torowych z kanałami szynowymi do ciągłego mocowania szyn poliuretanową masą zalewową. Utrudnienia związane z ww. pracami potrwają do końca maja.

Sosnowiec:

- Zakończone zostały prace związane z przebudową rozjazdów na skrzyżowaniu ul. Sobieskiego i Piłsudskiego i od 18 maja przywrócony został ruch tramwajów linii nr 15.
- Na ul. 3 Maja zakończyła się przebudowa toru północnego. Rozpoczęcie przebudowy toru południowego planowane jest w czerwcu br.

- W czerwcu ruszą też prace na rondzie im. Gierka oraz w ciągu ul. Sienkiewicza i Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. 3 Maja.

Świętochłowice:

- Wykonawca zakończył przebudowę torowiska na prawie całym zakresie zadania (bez mijanki i skrzyżowania ulic: Bytomskiej, Chorzowskiej i 3 Maja). Rozpoczęcie prac na skrzyżowaniu i w miejscu mijanki planowane jest w połowie czerwca br.

Chorzów, Rynek.

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane z Projektami pn.: *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą* oraz *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą – etap II* realizowanymi przez Tramwaje Śląskie S.A., są współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

Na pielgrzymim szlaku

Sanktuarium Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Piekarach Śląskich to największe na Górnym Śląsku miejsce pielgrzymkowe. W ostatnią niedzielę maja do Bazyliki Najświętszej Marii Panny i św. Bartłomieja oraz na Kalwarię Piekarską wyruszają pielgrzymki mężczyzn i młodzieńców. Natomiast po 15 sierpnia, w niedzielę po Święcie Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny – pielgrzymują tu kobiety i panny.

Na trasach linii Tramwajów Śląskich S.A. nie brakuje atrakcji – ciekawych miejsc i pamiątek historycznych, zabytkowych obiektów architektury miejskiej, przemysłowej czy sakralnej, a także pomników upamiętniających osoby i wydarzenia, które w sposób szczególnie zapisały się w dziejach naszego regionu. Przedstawiamy je w tym cyklu.

Początki Piekar Śląskich, miasta liczącego dziś około 60 tys. mieszkańców, sięgają aż XI wieku i istniejącej już wtedy osady służebnej dla Bytomia. Od XV wieku wydobywano w okolicy rudy srebra, cynku i ołowiu. Ten rodzaj górnictwa istniał w Piekarach Śląskich do 1890 r. Na przełomie XIX i XX wieku nastąpił gwałtowny rozwój wydobywania węgla kamiennego. Od tego czasu praca w kopalniach stała się źródłem utrzymania dla wielu pokoleń piekarzan. W 1303 roku wybudowano w Piekarach Śląskich pierwszy drewniany kościółek pod wezwaniem św. Bartłomieja, który od 1327 r. był samodzielnym kościołem parafialnym. W XVII wieku Piekary Śląskie stały się ważnym ośrodkiem życia religijnego za sprawą cudownego wizerunku Matki Bożej. Od tego czasu zmierzały tu liczne pielgrzymki z terenu Śląska a nawet z odległych Czech i Moraw. Najsłynniejszym pątnikiem był król Jan III Sobieski, który 20 sierpnia 1683 r., w drodze do

Wiednia, zatrzymał się w Piekarach Śląskich i modlił u stóp Matki Bożej. Z kolei najcieplej do dziś wspomnianym pielgrzymem był św. Jan Paweł II, który jako kardynał metropolita krakowski, w latach 1971–1979, był głównym kaznodzieją podczas dorocznych pielgrzymek stanowych.

Naszą wędrowkę proponujemy rozpocząć od przystanku tramwajowego przy osiedlu Arki Bożka w Bytomiu, gdzie dojechać możemy liniami tramwajowymi nr 6 i 19. Stąd udajemy się w kierunku Alei Jana Pawła II, która stanowi stary szlak pielgrzymi dla licznych grup podążających do Piekar Śląskich od strony Katowic i Chorzowa. Następnie z Alei Jana Pawła II skręcamy przy rozwidleniu dróg w ul. Bytomską, która prowadzi do centrum Piekar Śląskich, a dalej do Kozłowej Góry.

Idąc przez dzisiejszą dzielnicę Szarlej (od 1896 r. do 1934 r. był samodzielną gminą), po prawej stronie mijamy budynki Wojewódzkiego Szpitala Chi-

urgii Urazowej im. dra Janusza Daaba - dawniej szpitala Spółki Brackiej z Tarnowskich Gór, zbudowanego w latach 1914-1924. Uruchomiono go z myślą o leczeniu wypadków pourazowych w licznych kopalniach górnośląskich.

Warto na chwilę zejść z głównego szlaku i ul. Wyszynskiego dojść do ul. Żwirki. Zobaczymy tam ciekawy architektonicznie kościół parafialny pw. Trójcy Świętej, wzniesiony w latach 1929–1933. Wracając do ul. Bytomskiej, dostrzeżemy liczne domy i kamienice mieszczańskie, pochodzące w większości z końca XIX i początku XX wieku, ale również z XVIII stulecia. Na uwagę zasługuje budynek Urzędu Miejskiego (pierwotnie Katolicka Szkoła Ludowa), a także znajdujący się naprzeciw Miejski Dom Kultury, w którym siedzibę ma Radio „Piekary”. Przed budynkiem w 2012 r. odsłonięto pomnik Wawrzyńca Hajdy, autorstwa artysty rzeźbiarza Jacka Kicińskiego.

Na skrzyżowaniu z ul. Pod Lipami stoi przydrożny krzyż, zwany krzyżem Diepenbrocka (chodzi o kard. Melchiora Diepenbrocka, biskupa wrocławskiego, który 22 sierpnia 1849 r. dokonał uroczystej konsekracji piekarskiego kościoła Matki Bożej). Krzyż ten wyznaczał dawną granicę między Szarlejem a Wielkimi Piekarami (nazwa do 1935 r.). Warto zajrzeć także na pobliski stary cmentarz. Spoczywa tam m.in. wspomniany już Wawrzyniec Hajda. Tablica inskrypcyjna na jego grobie zamontowana została na kamieniu wyjętym z fundamentów piekarskiej bazyliki. Z cmentarza kierujemy się ponownie na ul. Bytomską, do głównego wejścia na Kalwaryjskie Wzgórze. Stoi przy nim pomnik Jana Pawła II z 2005 r., autorstwa artysty rzeźbiarza Zygmunta Brachmańskiego, natomiast trochę dalej bazylika Matki Bożej Piekarskiej.

Bazylika piekarska.

W latach 1826-1862 proboszczem w Piekarach był ks. Jan Alojzy Nepomucen Ficek (Fietzek), wybitny krzewiciel polskości na Górnym Śląsku, zwany „Apostolem Śląska”, inicjator akcji trzeźwościowej, która już w 1844 roku obejmowała swym zasięgiem cały Górny Śląsk. To z jego inicjatywy wybudowano w latach 1842-1849 obecną bazylikę Najświętszej Maryi Panny i św. Bartłomieja. W obrębie placu kościelnego, po lewej stronie od wejścia do zakrystii, mieści się kaplica z obrazem Matki Boskiej Lekarki. Z kolei po prawej stronie umiejscowiony jest tzw. Rajski Plac z kaplicą św. Rafała, w której umieszczony został ołtarz z pierwotnej, drewnianej świątyni pw. św. Bartłomieja Apostoła. Wnętrze bazyliki wykonane jest w stylu barokowym. Na uwagę zasługuje ołtarz główny, wykonany z kararyjskiego marmuru przez wiedeńską firmę Karla Feldacha. Centralne miejsce ołtarza zajmuje siedemnastowieczny obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, który uwieńczony został w 1925 r. podarowanymi i poświęconymi przez papieża Piusa XI złotymi koronami. Warto wspomnieć, że jest to replika oryginalnego obrazu, który obecnie znajduje się w Opolu i znany jest jako obraz Matki Boskiej Opolskiej. Ksiądz Ficek był też pomysłodawcą budowy kalwarii, którą w następnych latach zrealizowali jego następcy - ks. Bernard Purkop i ks. Leopold Nerlich. Kalwaria składa się z 40 kaplic Męki Pańskiej,

Fragment starej zabudowy za bazyliką przy ul. Ficka.

Kopiec Wyzwolenia.

kaplic różańcowych i innych obiektów, a jej układ przestrzenny nawiązuje do biblijnej Jerozolimy. W centrum na wzgórzu stoi wybudowany w latach 1891-1896 neogotycki kościół kalwaryjski pw. Przemienienia Pańskiego. Uroczysta konsekracja kościoła dokonana została przez kard. Georga Koppa z Wrocławia 21 czerwca 1896 r. Obok bazyliki znajduje się nowoczesne centrum pielgrzymkowe, a za budynkiem probostwa Muzeum Sanktuaryjne, gdzie prezentowane są artefakty związane z historią miasta, parafii i kultu Matki Bożej. Piekary Śląskie stały się w XIX i początkach XX wieku jednym z najważniejszych na Śląsku ośrodków życia narodowego. W 1847 r. powstała tutaj pierwsza na Górnym Śląsku drukarnia Teodora Heneczka, w której obok literatury religijnej wydawano literaturę w języku polskim, w tym również utwory pisarzy śląskich. Za tę działalność Piekary okrzyknięte zostały „Górnośląskim Lipskiem”. Piekarska drukarnia wydawała również czasopisma w języku polskim m.in. „Zwiastuna Górnośląskiego”, „Głos z nad Brynicy”, czy „Tygodnik Katolicki”. W Piekarach żył i działał Wawrzyniec Hajda zwany „Wernyhora Śląskim” (1844-1923), krzewiciel polskości, który w wizjonerski sposób przewidywał powrót Górnego Śląska do Polski, co nastąpiło w 1922 r. Hajda był również jednym z pomysłodawców usypania w Piekarach Kopca Wyzwolenia, upamiętniającego narodowościowe zrywy Górnoślązaków podczas Powstań Śląskich.

Nagrobek Wawrzyńca Hajdy.

Poświęcenie kopca (356 m n.p.m.) nastąpiło 20 czerwca 1937 r. Jest to obecnie bardzo atrakcyjne miejsce widokowe.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

Muzeum Sanktuaryjne.

Wota – Skarby Piekar Śląskich.

Fot. Adrian Słazok

Miasteczko znów będzie Wesołe

Słowacki inwestor chce przywrócić dawną świetność Śląskiemu Wesołemu Miasteczku.

Bohuš Hlavatý, prezes zarządu i dyrektor generalny słowackiej spółki Tatra Mountain Resorts a.s. i Arkadiusz Godlewski, prezes Parku Śląskiego złożyli podpisy pod umową w sprawie przejęcia udziałów Śląskiego Wesołego Miasteczka przez słowackiego inwestora. TMR a.s. przejmie od WPKiW S.A. 75 procent udziałów w chorzowskim lunaparku.

Pomysłów na nowe życie Śląskiego Wesołego Miasteczka było w minionych latach co najmniej kilka. W roku 2011 rozpoczął się proces poszukiwania inwestora. Doradcą strony samorządowej w tym przedsięwzięciu została firma PwC. Efektem podjętych działań było zainteresowanie projektem kilkudziesięciu podmiotów, w tym słowackiej firmy Tatra Mountain Resorts a.s., spółki notowanej na giełdach w Bratysławie, Pradze i Warszawie. List intencyjny, rozpoczynający fazę analiz i negocjacji dotyczących szczegółów zaangażowania słowackiego potentata, podpisano w czerwcu ubiegłego roku.

13 kwietnia 2015 r. Zarząd Województwa Śląskiego oficjalnie zgodził się na objęcie przez TMR 75 proc. udziałów spółce. Pozostałe 25 proc. udziałów pozostanie w rękach Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku S.A., podmiotu należącego do śląskiego samorządu. Umowę podpisano już następnego dnia. Marszałek Województwa Śląskiego Wojciech Saługa jest pełen optymizmu. Podkreśla, że pozyskanie tak znanego inwestora to powtórne narodziny Śląskiego Wesołego Miasteczka.

W ciągu 5 lat słowacka spółka zainwestuje w modernizację lunaparku co najmniej 117 mln zł. Na mocy podpisanej umowy TMR a.s. jest dzierżawcą terenów. Wiąże się to z obowiązkiem regulowania opłaty czynszowej – przez pierwszych pięć lat będzie to 1,4 mln zł rocznie, a od 6 roku 1 mln euro.

Tatra Mountain Resorts a.s. jest wiodącym podmiotem branży turystycznej z wieloletnim doświadczeniem w zarządzaniu ośrodkami górskimi i parkiem wodnym, a także w przebudowie oryginalnych zabytkowych ośrodków w Tatrach i we wdrażaniu innowacji. Spółka jest największym podmiotem w dziedzinie turystyki na Słowacji, posiada i prowadzi atrakcyjne ośrodki narciarskie oraz hotele w Tatrach Niskich i Wysokich. Należy do niej m.in. ośrodek Jasna Tatra, jest również właścicielem największego aquaparku na Słowacji Tatralandia oraz

współwłaścicielem największego ośrodka narciarskiego w Czechach Špindlerův Mlýn. W 2014 r. została także właścicielem Szczyrkowskiego Ośrodka Narciarskiego.

Bohuš Hlavatý, prezes zarządu i dyrektor generalny TMR zauważa, że powierzchnia Śląskiego Wesołego Miasteczka jest porównywalna z powierzchnią średniej wielkości lunaparków w Europie Zachodniej. Wierzy, że zaangażowanie spółki przywróci Śląskiemu Wesołemu Miasteczku dawną świetność.

14 kwietnia 2015 roku Bohuš Hlavatý w imieniu Tatra Mountain Resorts a.s. i Arkadiusz Godlewski z ramienia WPKiW S.A. podpisali umowę dotyczącą przejęcia udziałów w Śląskim Wesołym Miasteczku przez słowacką spółkę.

Nocy szkoda na spanie!

...takim stwierdzeniem powitali organizatorzy Nocnej Podróży Bez Spalin XVIII pierwszych gości, którzy przybyli w sobotni wieczór 11 kwietnia 2015 roku przed bramę będziańskiej zajezdni. Przekroczył ją tramwaj rzadko spotykany na torach, a szczególnie rzadko – otwarty na pasażerów.

A tych, także za jego sprawą, nie brakowało. Chorzowski Klub Miłośników Transportu Miejskiego postanowił osiemnastą edycję „Nocnej Podróży Bez Spalin” odbyć na pokładzie wagonu 105N numer 2 z 1978 roku, służącego jeszcze niedawno do szkolenia motorniczych. Wybór był poniekąd oczywisty – stwierdza prezes KMTM, Jakub Drogoś i dodaje: – W tym roku obchodziliśmy już jubileusz 40-lecia „stopiątek” wagonem o numerze 338, ten zaś jest drugim tego typu posiadanym przez Tramwaje Śląskie S.A. Ponadto nigdy nie miał okazji pracować w ruchu liniowym – przyjęty na stan w grudniu 1978 roku od razu zmienił numer z 546 na 2 i przekazany został na cele szkoleniowe. Wielu motorniczych, w tym i ten,

z którym jeździliśmy tej nocy, właśnie w tym wagonie poznawało tajniki sztuki tramwajarskiej; poza tym – trudno o drugi wagon, w którym zachowało się aż tyle elementów fabrycznych, na pulpicie pozostał nawet wzmacniacz po instalacji nagłośnieniowej.

Sama „Nocna Podróż Bez Spalin” również obchodzi w tym roku okrągły jubileusz. Choć była to jej osiemnasta edycja, w tym roku przypada jej dwudziestolecie. Skąd ta różnica? Drogoś wyjaśnia: – Pierwsza edycja tej imprezy odbyła się we wrześniu 1995 roku, dając początek także i ruchowi miłośników komunikacji na Śląsku. Wówczas odbyło ją liniowymi, nocnymi tramwajami pięciu uczniów Technikum Elek-

tronicznego w Sosnowcu. Te same osoby w 1999 roku utworzyły KMTM, a dziś są, co ciekawe, w sporej części uznanymi ekspertami w branży transportowej. Kolejna edycja naszej „Nocki” odbyła się w 1999 roku właśnie – i od tego czasu odbywa się co roku, od pewnego czasu na pokładzie wagonów specjalnych.

Niebieska „stopiątka” z zajezdni w Będzinie skierowała się do Mysłowic, następnie do Kazimierza Górniczego (obowiązkowo pozując do zdjęć przy skrzyżowaniu torów kolejowych i tramwajowych w Niwce), Zagórza, Czeladzi i wreszcie dotarła przed Hute „Katowice”, zostawiając w pamięci uczestników niesamowitą atmosferę kombinatu przemysłowego w nocnym krajobrazie. Zegarki jednak nieubłaganie wskazały godzinę 3:23 – i wycieczka zakończyła się. Pozostało wiele fantastycznych wspomnień i zdjęcia, z których zaledwie niewielką część prezentujemy Czytelnikom.

(Hid)

REKLAMA

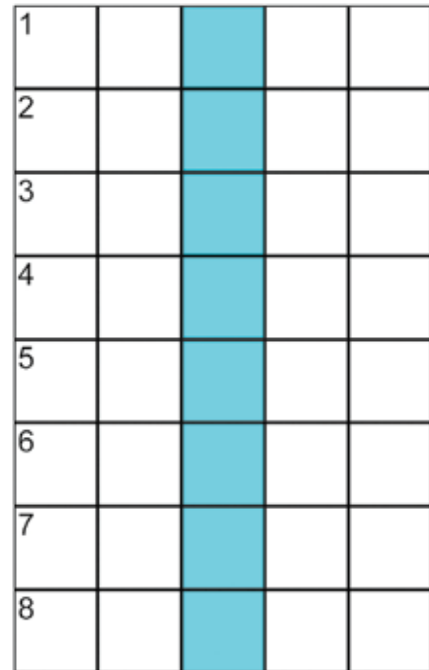
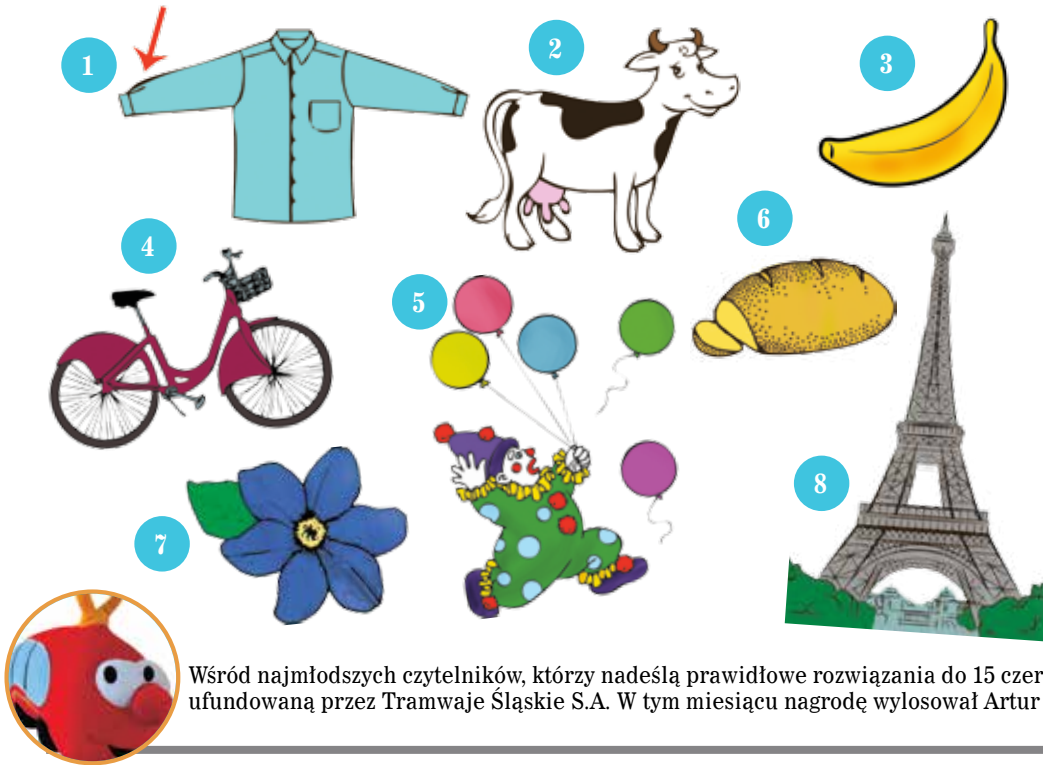
**Warto
zamówić
reklamę w**

**SILESIA
TRAMNEWS**

Sprawdź!

tel. 32 241 33 74

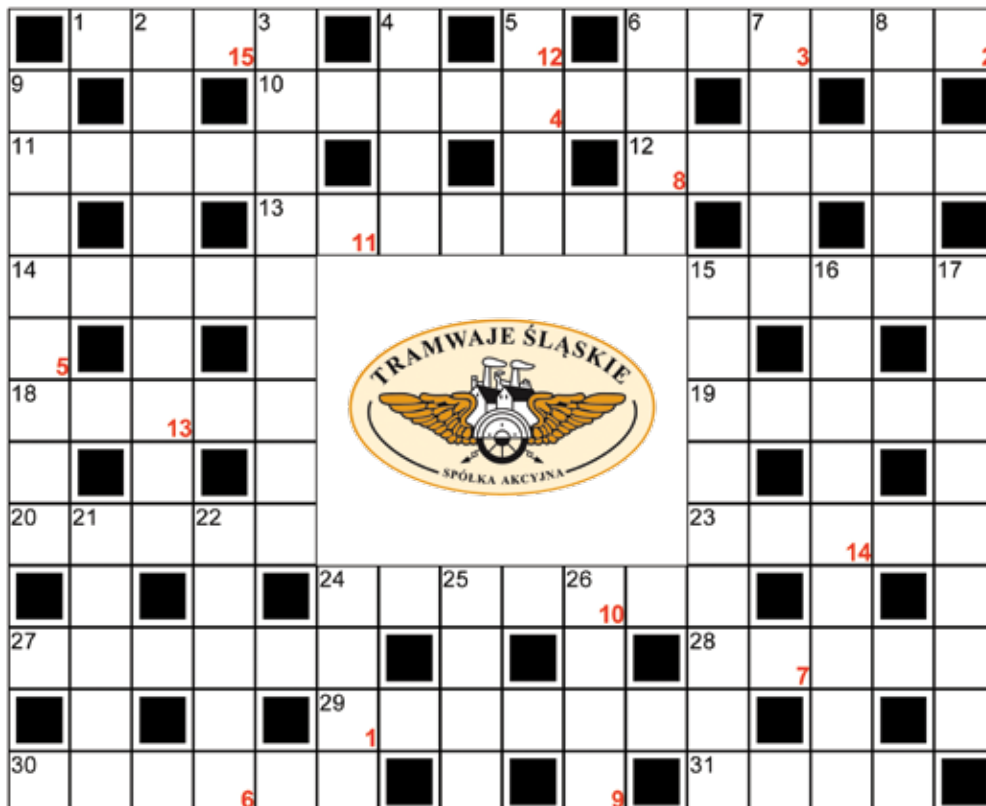
Logogryf dla dzieci

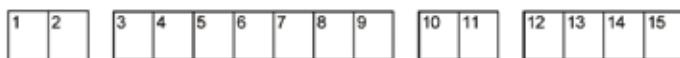
Litery w kolorowej kolumnie utworzą rozwiązanie

Wśród najmłodszych czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 czerwca na adres wydawcy rozlosujemy maskotkę ufundowaną przez Tramwaje Śląskie S.A. W tym miesiącu nagrodę wylosował Artur Relidziński z Katowic. Gratulujemy!

Krzyżówka

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 15 utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 czerwca na adres wydawcy rozlosujemy nagrody w postaci biletu miesięcznego KZK GOP. W tym miesiącu bilet miesięczny wylosowała Zofia Kania z Katowic. Gratulujemy!

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów. Rozwiązania można przysyłać pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl) lub dostarczać je osobiście. Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.

POZIOMO:

- 1) odgłos pukania.
- 6) bóstwo.
- 10) osobista - podejrzanego.
- 11) manekin na wystawie.
- 12) obrus na kuchennym stole.
- 13) poprawianie błędów w tekście.
- 14) roślina lecznicza.
- 15) grupa remontowa.
- 18) kropki na nosie.
- 19) skutek.
- 20) element zaworu.
- 23) nagus.
- 24) zespół bloków mieszkalnych.
- 27) stary, dzielny żołnierz.
- 28) siekierka kucharza.
- 29) wonności we flakoniku.
- 30) drwina.
- 31) np. Polska.

PIONOWO:

- 2) licznik w taryfie.
- 3) Krakus inaczej.
- 4) dom ziemianina.
- 5) bywa bez pokrycia.
- 6) zwierznik juhasów.
- 7) danio w kubku.
- 8) wolny - na festyn.
- 9) pociąga smyczkiem.
- 15) pracownik elektrowni.
- 16) marzyciel.
- 17) aktor lub malarz.
- 21) brak przesady.
- 22) patrzy nań kinoman.
- 24) choroba z wysypką.
- 25) jest nią kawior.
- 26) ...drużynowy, wśród harcerzy.